

Tatizo la Uovu

SABATO MCHANA

Somo la Juma Hili: *Ayu. 30:26; Mt.27:46; Ayu. 38:1–12; Zaburi 73; Mwa. 2:16, 17; Ufu. 21:3, 4.*

Fungu la Kukariri: “Naye atafuta kila chozi katika macho yao, wala mauti haitakuwapo tena; wala maombolezo, wala kilio, wala maumivu hayatakuwapo tena; kwa kuwa mambo ya kwanza yamekwisha kupita” (Ufunuo 21:4).

Huenda tatizo kubwa zaidi linaloukabili Ukristo ni tatizo la uovu—jinsi ya kupatanisha ukweli kwamba Mungu ni mwema kabisa, na mwenye upendo na uhalisi wa uovu katika ulimwengu huu. Kwa ufupi, ikiwa Mungu ni mwema na mwenye uweza wote, kwa nini kuna uovu, mwingi sana, pia?

Hili si tatizo la kitaaluma tu bali ni jambo ambalo linasumbua sana watu wengi na linalowazuia wengine kumjua na kumpenda Mungu.

“Kwa akili za watu wengi chimbuko la dhambi pamoja na sababu ya kuwepo kwake ni jambo linalotatanisha sana. Wanaona kazi ya uovu na matokeo yake ya kutisha ya huzuni na taabu, na wanahoji ni kwa jinsi gani haya yote yaweza kuwepo chini ya utawala wa Mungu ambaye hana kikomo katika hekima, nguvu na upendo. Hapa kuna siri ambayo hawana maelezo yake.”—Ellen G. White, *Pambano Kuu*, uk. 406.

Wakanamungu wengi hutambua tatizo la uovu kama sababu ya wao kuwa wakanamungu. Lakini kama tutakavyoona katika juma hili na katika majuma yanayokuja, Mungu wa Biblia ni mwema kabisa, na tunaweza kumtumaini—hata licha ya uovu unaoathiri ulimwengu wetu ulioanguka.

**Jifunze somo la juma hili kwa maandalizi ya Sabato ya Februari 15.*

“Ee Bwana, Hata Lini?”

Tatizo la uovu linaelezwa siyo tu katika muktadha wa kisasa lakini katika Maandiko yenyewe.

Soma Ayubu 30:26, Yeremia 12:1, Yeremia 13:22, Malaki 2:17 na Zaburi 10:1. Maandiko haya yanaelezaje kwa wazi tatizo la uovu katika uzoefu wa mwanadamu?

Maandiko haya yanazua maswali mengi tuliyo nayo hata leo. Kwa nini inaonekana kama waovu wanafanikiwa na wale wanaotenda maovu wananufaika na uovu wao, kama si mara zote lakini bado mara nyingi kiasi cha kutosha? Kwa nini wenye haki wanateseka sana? Mungu yupo wapi mabaya yanapotokea? Kwa nini nyakati fulani Mungu anaonekana kuwa mbali nasi, hata kutoonekana?

Chochote tunachosema kuhusu maswali haya na tatizo la uovu kwa ujumla zaidi, tunapaswa kuhakikisha kwamba hatupuuzi uovu. Hatupaswi kujaribu kutatua tatizo kwa kudharau aina, au kiasi, cha uovu ulio ulimwenguni. Uovu ni mbaya sana—na Mungu anauchukia zaidi sana kuliko sisi. Hivyo, tunaweza kujiunga katika kilio kinachovuma katika Maandiko yote kuitikia maovu mengi na udhalimu duniani: “Ee Bwana, hata lini?”

Soma Mathayo 27:46. Uaelewaje maneno haya ya Yesu? Yanawasilisha nini kuhusu jinsi uovu ulivyomgusa Mungu kwa namna zilizo bayana mno?

Msalabani, Yesu Mwenyewe alitoa swali hili: “‘Mungu wangu, Mungu Wangu, mbona umeniacha?’ ” (Mt. 27:46). Hapa hasa tunaona kwamba Mungu Mwenyewe anaguswa na uovu, ukweli wa kushangaza uliodhihirishwa mno katika mateso na kifo cha Kristo msalabani, ambapo uovu wote wa ulimwengu ulimwangukia.

Lakini hata hapa kuna tumaini. Kile Kristo alichofanya msalabani kilishinda chanzo cha uovu, Shetani na hatimaye kitaondoa uovu kabisa. Yesu alinukuu maneno hayo kutoka Zaburi 22:1, na sehemu iliyofuata ya Zaburi hiyo inafikia mwisho kwa ushindi.

Akiwa msalabani, Yesu alitazamia kwa shauku tumaini ambalo, wakati huo, asingeweza kuliona. Tunawezaje kupata faraja kutokana na uzoefu Wake wakati sisi pia, hatuwezi kuona tumaini mbele yetu?

“Kuna Mambo Mengi Tusiyoajua”

Mwisho wa historia utakuja na ushindi wa upendo juu ya uovu. Lakini, wakati huo huo, maswali mengi yanayosumbua akili yanabaki. Tunawezaje kufikiria na kuzungumzia tatizo la uovu kwa njia ambayo inaweza kuwa ya manufaa?

Soma Ayubu 38:1–12. Jibu la Mungu kwa Ayubu linafunua tatizo la uovu? Ni kwa kiasi gani tunajua na hatujui kuhusu kile ambacho huenda kinaendelea nyuma ya pazia?

Katika simulizi hili, Ayubu alikuwa amepitia magumu mengi na alikuwa ametoa maswali mengi mwenyewe kuhusu kwa nini uovu mwingi na mateso vilikuwa vimempata. Aliomba kukutana na Mungu ili kutafuta majibu kwa maswali yake, bila kujua kwamba mengi zaidi yalikuwa yakiendelea nyuma ya pazia, katika ua wa mbinguni (tazama Ayubu 1–2).

Jibu la Mungu kwa Ayubu ni la kushangaza. Hasa, “Ndipo Bwana akamjibu Ayubu katika upepo wa kisulisuli, na kusema, ‘Ni nani huyu atiyaye mashauri giza Kwa maneno yasiyo na maarifa?’” (Ayubu 38:1, 2). Tafsiri moja inaliweka hivi: “Kwa nini unazungumza sana wakati unajua kidogo sana?” (Ayubu 38:2). Na, Mungu anaongeza katika Ayubu 38:4, “‘Ulikuwa wapi nilipoiweka misingi ya nchi? Sema, kama ukiwa na ufahamu.’”

Soma Ayubu 42:3. Ni kwa jinsi gani jibu la Ayubu linaelezea kile tunachopaswa kutambua kuhusu nafasi yetu wenyewe?

Kwa majibu Yake kwa Ayubu, Mungu aliweka wazi kwa Ayubu kwamba kuna mambo mengi ambayo Ayubu hakuyajua na hakuelewa. Kama Ayubu, sisi pia, tunapaswa kutambua kwa unyenyekevu kwamba kuna mambo mengi yanayoendelea ulimwenguni, na nyuma ya pazia, ambayo hatuyajui. Ukweli kwamba tunaweza tusijue majibu ya maswali yetu haimaanishi kuwa hakuna majibu mazuri au kwamba siku moja kila kitu hakitatatuliwa. Hadi wakati huo, tunahitaji kuutumaini wema wa Mungu, ambao umefunuliwa kwetu kwa njia nyingi sana.

Fikiria jinsi tunavyojua kidogo juu ya kitu chochote. Kwa nini basi, tunapaswa kujifunza kuishi na maswali yasiyo na majibu kuhusu mambo magumu zaidi: uovu na kuteseka?

Muumini wa Mungu Mwenye Shaka

Mungu anatangaza katika Isaya 55:8, 9, “Maana mawazo yangu si mawazo yenu, wala njia zenu si njia zangu; asema Bwana. Kwa maana kama vile mbingu zilivyo juu sana kuliko nchi, kadhalika njia zangu zi juu sana kuliko njia zenu, na mawazo yangu kuliko mawazo yenu.”

Mawazo ya Mungu yako juu sana kuliko yetu. Hatuwezi hata kufikiria juu ya utata wa mpango wa Mungu kwa historia. Kwa kuzingatia hili, kwa nini tutarajie kuwa katika hali ya kujua sababu za Mungu kwa yale anayoyafanya au asiyoyafanya katika hali mbalimbali?

Njia moja ya kukabiliana na tatizo la uovu, kwa msingi wa kutambua jinsi tunavyojua kidogo, inaitwa “imani juu ya kuwepo na kutawala kwa Mungu yenye kushuku.” Muumini wa Mungu mwenye Shaka ni yule anayeamini kwamba Mungu ana sababu nzuri za kutenda kama anavyofanya, lakini kutokana na ufahamu wetu mdogo, hatupaswi kutarajia kuwa katika nafasi ya kujua sababu hizo ni nini. Muumini wa Mungu mwenye Shaka anashuku kuhusu uwezo wa binadamu wa kufahamu au kuelewa kikamilifu sababu za Mungu kuhusiana na uovu katika ulimwengu huu. Kwa sababu tu mtu awezi kuona, kwa mfano, vijidudu vinavyoelea hewani kutuzunguka haimaanishi kwamba hakuna vijidudu vinavyoelea hewani kutuzunguka. Ukweli kwamba mtu hazijui sababu za Mungu kwa hakika haimaanishi kwamba Mungu hana sababu nzuri.

Soma Zaburi 73. Mtunga-zaburi ana mtazamo gani juu ya uovu na udhalimu unaomzunguka? Anaona nini kinachofanya ufahamu wake uwe na mtazamo tofauti?

Mtunga-zaburi alihuzunishwa sana na uovu wa ulimwengu. Alitazama pote na kuwaona waovu wakifanikiwa. Kila kitu kilionekana kuwa na udhalimu na kukosa haki. Hakuwa na majibu ya kutoa. Alijiuliza ikiwa inafaa hata kumwamini na kumtumikia Mungu. Hadi pale, alipotazama ndani ya patakatifu.

Patakatifu panatoa sehemu ya ufunguo wa tatizo la uovu—yaani, kutambua kuwa kuna Mwamuzi mwenye haki ambaye ataleta haki na hukumu kwa wakati Wake.

Uelewa wa Waadventista wa hukumu na fundisho la patakatifu unawezaje kutoa ufafanuzi zaidi juu ya tatizo la uovu? Je, ni jambo lenye manufaa kwako kujua kwamba, wakati tunayo maswali mengi sasa, maelezo ya kina ya historia na hukumu za Mungu za haki vitafunuliwa mwishoni?

Kinga ya Uhuru wa Kuchagua

Ingawa hatuelewi njia na mawazo ya Mungu, Maandiko yanafunua baadhi ya mambo yanayosaidia kushughulikia tatizo la uovu. Njia moja ya kushughulikia tatizo la kimantiki la uovu inajulikana kama kinga ya uhuru wa kuchagua.

Kinga ya uhuru wa kuchagua ni mtazamo kwamba uovu ni matokeo ya matumizi mabaya ya uhuru wa kuchagua wa kiumbe. Mungu, basi, si wa kulaumiwa kwa ajili ya uovu, kwa sababu uovu ni matokeo ya viumbe kutumia vibaya uhuru wa kuchagua ambao Mungu ametupatia kwa sababu nzuri. Hata hivyo, kwa nini Mungu alitoa uhuru huo wa kuchagua? Kuhusiana na hilo, C. S. Lewis aliwahi kuandika kwamba “uhuru wa kuchagua, ingawa unafanya uovu uwezekane, pia ndicho kitu pekee kinachoweza upendo au wema au furaha yoyote ya mtu anayostahili kuwa nayo. Ulimwengu wa mambo yanayojiendesha yenyewe—wa viumbe wanaofanya kazi kama mashine—usingefaa kuanzishwa. Furaha ambayo Mungu amekusudia kwa viumbe Wake bora zaidi ni furaha ya, kuunganishwa Naye na kila mmoja wao kwa hiari, kwa kupenda wenyewe. . . . Na kwa sababu hiyo lazima wawe huru.” — Mere Christianity (New York: MacMillan, 1960), uk. 52.

Soma Mwanzo 2:16, 17. Aya hizi zinadhihirishaje uhuru wa kimaadili ambao Adamu na Hawa walipewa?

Kwa nini awape amri kama hawakuwa na uhuru wa kuchagua tangu mwanzo? Adamu na Hawa walikula tunda lililokatazwa na tangu wakati huo sayari yetu imejaa uovu. Katika Mwanzo 4, sura inayofuata baada ya simulizi la Anguko, matokeo ya kutisha ya dhambi yanaonekana katika kuuawa kwa Habili na kaka yake. Simulizi la Anguko linaonesha jinsi matumizi mabaya ya uhuru wa kuchagua wa Adamu na Hawa yalivyoleta dhambi na uovu katika historia ya sayari yetu.

Kote katika Maandiko, tunaona ukweli wa uhuru wa kimaadili wa kuchagua. (Tazama Kum. 7:12, 13; Yos. 24:14, 15; Zab. 81:11–14; na Isa. 66:4.) Kila siku maishani mwetu, kwa kiwango kimoja au kingine, sisi wenyewe tunatumia uhuru wa kuchagua tuliopewa na Mwumbaji wetu. Bila uhuru wa kuchagua, tusingeweza kutambulika kama wanadamu. Zaidi tungekuwa kama mashine, au hata roboti isiyo na akili.

Kampuni ya Sony imetengeneza mbwa wa roboti, anayeitwa Aibo. Hataumwa, hatapata viroboto, hatauma, hahitaji kuchanjwa na hatanyonyoka manyoya. Je, unaweza kubadilisha mbwa wako mwenye mwili na damu na Aibo? Ikiwa sivyo, ni kwa namna gani uchaguzi wako unaweza kukusaidia kuelewa vyema zaidi kwa nini Mungu alituumba jinsi alivyofanya, tukiwa na uhuru wa kuchagua—licha ya hatari?

Upendo na Uovu?

Mungu amewapa viumbe uhuru wa kuchagua kwa sababu ni muhimu kwa ajili ya upendo; matumizi mabaya ya uhuru huu wa kuchagua ndiyo chanzo cha uovu. Hata hivyo, maswali mengi yangalipo. Mungu huruhusu uovu (kwa muda), huku akichukizwa nao, kwa sababu kuondoa uwezekano wa kuwepo Kwake kungeondoa upendo na kuuharibu mapema kunaweza kuharibu imani inayohitajika kwa ajili ya upendo.

“Ulimwengu ulikaa giza kwa kutomwelewa Mungu na tabia Yake. Ili utusitusi wa giza uweze kuondolewa, ili kuurudisha ulimwengu kwa Mungu, ilipaswa nguvu ya Shetani ya kudanganya ivunjwe. Jambo hili lisingefanywa kwa kulazimisha. Kufanya jambo kwa kulazimisha ni kinyume na kanuni za serikali ya Mungu; anataka huduma ya upendo tu; na upendo haulazimishwi; hauwezi kupatikana kwa kulazimisha au kwa kutumia mamlaka. Ni kwa upendo tu ndipo upendo huamshwa. Kumjua Mungu ni kumpenda; Tabia Yake inapaswa kudhihirishwa tofauti na tabia ya Shetani.”—Ellen G. White, *Tumaini la Vizazi Vyote*, Sehemu ya Kwanza, uk. 9, 10.

Bila uhuru wa kuchagua, kusingekuwa na upendo, na ikiwa Mungu ni upendo, basi inaonekana wazi kwamba Mungu hana budi kutangua upendo au uhuru unaohitajika ili upendo uwepo. Mtu anaweza pia kudhani kwamba ikiwa tungejua mwisho tokea mwanzo, kama Mungu ajuavyo, tusingetaka aondoe uhuru wetu. Hata hivyo, ni nani angependa kuishi katika ulimwengu usio na upendo?

Soma Warumi 8:18 na Ufunuo 21:3, 4. Maandiko haya yanawezaje kutupatia hakika ya kutumaini wema wa Mungu, licha ya maovu yote yaliyo katika ulimwengu wetu?

Hata wakati ambapo hatuwezi kuona kwa sababu ya giza, Mungu anaweza kuona mwisho tangu mwanzo. Anaweza pia kuona raha ya milele iliyoahidiwa kwa wote wanaoweka imani yao kwa Yesu. Kulingana na Warumi 8:18, “mateso ya wakati huu wa sasa kuwa si kitu kama utukufu ule utakaofunuliwa kwetu.” Je, tuna imani na tumaini la kuamini ahadi hii ya kushangaza?

Pia, upendo ulikuwa mtakatifu sana, wa msingi sana na uhuru uliomo katika upendo, kiasi kwamba badala ya kutuzuilia, Yesu alijua kwamba ungempeleka msalabani, ambapo angeteseka sana. Lakini, alitupatia uhuru huu hata hivyo, akijua ambacho ungemgharimu. Kwa nini hili ni wazo muhimu sana kukumbuka daima?

Kukumbuka ukweli kwamba Mungu hutupatia uhuru wa kuchagua kutasaidiaje kutulinda tusifikiri kwamba kila jambo linalotokea ni mapenzi ya Mungu?

Jifunze Zaidi: Soma Ellen G. White, "Kwa Nini Dhambi Iliruhusiwa?" uk. 16–28, katika Wazee na Manabii, Sehemu ya Kwanza.

"Hata pale alipokuwa ametupwa kutoka mbinguni, Hekima Isiyo na Ukomo haikumwagamiza Shetani. Kwa vile utumishi wa upendo ndiyo pekee unaoweza kukubalika kwa Mungu, lazima utii wa viumbe Vyake utokane na usadikisho juu ya haki na ukarimu Wake. Wakazi wa mbinguni na malimwengu mengine, wakiwa bado hawakujiandaa kutambua asili au matokeo ya dhambi, kwa wakati huo wasingeweza kuona haki ya Mungu katika uangamivu wa Shetani. Kama angefutuliwa mbali asiwepo tena, baadhi wangemtumikia Mungu kwa hofu na si kwa upendo. Ushawishi mbaya wa yule mdanganyifu usingekuwa umekomeshwa kabisa, wala roho ya uasi isingekuwa imefutwa kabisa. Kwa ajili ya manufaa ya ulimwengu wote katika kipindi chote kisichokoma cha umilele, lazima adhihirishe kikamilifu zaidi kanuni zake, ili shutuma zake dhidi ya utawala wa Mungu ziweze kuonekana katika nuru Yake halisi na viumbe vyote, na kwamba haki na rehema ya Mungu na kutobadilika kwa sheria Yake viweze kuthibitishwa milele na kuwekwa mbali na maswali yote.

"Uasi wa Shetani ulikusudiwa uwe somo kwa ulimwengu wote katika vizazi vyote vijavyo—ushuhuda wa kudumu wa asili ya dhambi na matokeo yake ya kutisha. Utendaji wa utawala wa Shetani, athari zake kwa wanadamu pamoja na malaika, vimeonesha kile ambacho lazima kiwe matunda ya kutupilia mbali mamlaka ya Mungu. Ingethibitisha kwamba kwa uwepo wa utawala wa Mungu umefungamanishwa na ustawi wa viumbe vyote alivyoumba. Hivyo historia ya jaribio hili la kutisha la uasi ingepaswa kuwa kinga ya kudumu kwa viumbe wote watakatifu, ili kuwaepusha wasidanganyike kuhusu asili ya uasi, kuwaokoa wasitende dhambi na kukabiliana na adhabu yake."—Ellen G. White, *Wazee na Manabii*, Sehemu ya Kwanza, uk. 27, 28.

Maswali ya Kujadili:

① "Theodicy" ni neno linalotumika kumthibitisha Mungu kuwa mwenye haki mbele ya uovu. Lakini si kuuhalalisha uovu wenyewe. Hebu fikiria mtu aliye mbinguni akisema, "Ah, naam, Yesu, sasa ninaelewa kwa nini familia yangu iliteswa na kuuawa mbele ya macho yangu. Ndiyo, sasa inaleta maana kubwa sana. Asante, Yesu!" Hilo ni jambo la kipuuzi. Tunawezaje kuelewa kwamba ni Mungu, si uovu, ambaye hatimaye anathibitishwa kuwa mwenye haki katika pambano hilo kuu? (Angalia somo la tisa.)

② Je, umewahi kujisikia kama Ayubu kwa kiasi fulani? Je, umewahi kushawishika kufikiri kwamba kusingekuwa na sababu nzuri ya kuteseka kwako au kwa wapendwa wako? Ni kwa namna gani utambuzi wa mwisho wa Ayubu kwamba "alisema maneno asiyoyafahamu" (Ayubu 42:3) unafafanua zaidi nafasi tuliyo nayo kuhusiana na maswali yetu wenyewe?